

กลุ่มผ้าบาติก

องค์การบริหารส่วนตำบลมะลวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในปี 2544 ประชาชนในตำบลมะลวนจำนวน 25 คนได้รวมกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อประกอบเป็นอาชีพเสริมหลังจากการทำนาทำไร่ แต่ด้วยสมาชิกกลุ่มยังขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้า และการหาช่องทางการจัดจำหน่าย ทำให้ทางกลุ่มประสบปัญหาสินค้าไม่สามารถเข้าถึงความต้องการของผู้บริโภคได้ ต่อมาปี 2545 กรมพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 11 ได้จัดวิทยากรให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำผ้าบาติก ซึ่งในขณะนั้นผ้าบาติกได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ทำให้สมาชิกกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบางรายให้ความสนใจที่จะรวมกลุ่มผ้าบาติกขึ้น จำนวน 10 คน แต่ยังขาดความชำนาญ และอุปกรณ์ในการผลิตผ้าบาติกและตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมะลวนตระหนักในสภาพปัญหาดังกล่าวและทราบถึงศักยภาพในการผลิตผ้าบาติกของกลุ่มฯ จึงต้องการส่งเสริมให้เกิดกลุ่มอาชีพใหม่ๆ ที่สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนมากขึ้น และจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่กลุ่มอื่นในตำบลในด้านการรวมตัวเป็นกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ

ข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: พุนพิน

จังหวัด: สุราษฎร์ธานี

ประชากร: 7,857 คน

พื้นที่: 78 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2545 อบต.มะลวนสนับสนุน "กลุ่มผ้าบาติก" ด้านอุปกรณ์ในการผลิต และด้านเทคนิคในการผลิตผ้าบาติก เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่สมาชิกและต้องการให้ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่ทันสมัย และได้มาตรฐานเป็นที่นิยมของคนทั่วไป

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ปี 2545 รวมกลุ่มตัดเย็บผ้าบาติกโดยสมาชิกทั้งสิ้น 10 คน ซึ่งสมาชิกทุกคนเป็นคณะกรรมการของกลุ่มฯ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหนียวญิก เลขานุการ กรรมการ และสมาชิกทุกคนได้ร่วมทุนกันคนละ 200 บาท เพื่อจัดซื้อวัสดุในการทำผ้าบาติก และตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป ประกอบด้วย

- เครื่องจักรเย็บผ้า
- เทียน (Wax Writing)
- จันตึงเป็นอุปกรณ์เขียนลายเส้นทำด้วยทองเหลือง มีลักษณะเป็นกระเปาะใช้ใส่น้ำเทียนส่วนปลายมีรูสำหรับให้เทียนไหลออกมาเป็นเส้นส่วนด้ามเป็นไม้
- พู่กันไม้ นิยมใช้พู่กันกลมสำหรับงานชิ้นเล็กๆ เพื่อไว้แต้มหรือระบายสีหรืออาจจะจุ่มเทียนเขียนก็ได้ แต่จะได้ลายเส้นที่ใหญ่ และจะทำให้ขนแปรงหลุดร่วงง่าย พู่กันขนกระต่ายใช้ระบายสีพื้นที่กว้างๆ
- โซเดียมซัลไฟด์มีลักษณะเป็นของเหลว ช่น เวลาใช้ต้องผสมน้ำเล็กน้อยใช้ทาเคลือบชิ้นงานที่ลงสีแล้ว หรือจะเรียกว่าการหมักก็ได้ หมักไว้อย่างต่ำ 4-5 ชั่วโมง หรือทิ้งไว้ข้ามคืนจะทำให้สีไม่ตกไม่เลอะส่วนอื่นๆเวลาแต้มผ้าและลายเทียน
- กรอบสำหรับขึงผ้า อาจจะประกอบขึ้นด้วยเหล็กหรือไม้หรืออาจใช้ปากขอบของตะกร้าพลาสติกสีเหลี่ยมกลมหรือปากกระป๋อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน ถ้าไม่

ต้องการให้ผ้าเป็นรอยให้หาเทียนที่ขอบเฟรมให้ทั่วเวลาเทียนแข็งตัว วางผ้าซึ่งบนเฟรมได้เลย โดยใช้ไม้ถูขอบผ้าให้ติดกับเทียนที่ติดกับขอบเฟรม ถ้าเป็นขอบตะกร้าให้ใช้ไม้หนีบ

- เต้าไฟฟ้า ใช้ละลายเทียนไฟไม่แรงมากเกินไปและยกโยกย้ายไปมาสะดวก
- กะละมังสำหรับต้มน้ำลอกเทียน ควรมีขนาดใหญ่เพื่อจะได้แกว่งผ้าได้ง่าย
- สีสำหรับงานบาติก
 - สีทำบาติก Dylon ย้อมเย็น
 - สีทำบาติก พันท์ TM

2. อบต.มะลวนประสานงานไปยังกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 11 และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) เพื่อเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมสมาชิกภายในกลุ่ม เกี่ยวกับเทคนิคการผลิต การออกแบบลวดลายผ้า การตัดเย็บเสื้อผ้าบาติก เป็นต้น

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

1. อบต.มะลวนสนับสนุนเครื่องจักรเย็บผ้า จำนวน 3 เครื่อง
2. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 11 และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน สนับสนุนด้านการให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มโดยจัดวิทยากรมาให้ความรู้ เกี่ยวกับเทคนิคการทำผ้าบาติก การออกแบบลวดลายผ้า การตัดเย็บเสื้อผ้าบาติก เป็นต้น
3. ปี 2547 กลุ่มฯ กู้ยืมเงินจากกองทุนออมทรัพย์ จำนวน 8,000 บาท โดยมีกำหนดส่งคืน ภายใน 6 เดือน เสียดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/เดือน
4. ปี 2547 กลุ่มฯ กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน เป็นเงิน 13,000 บาท โดยมีกำหนดส่งคืน ภายใน 1 ปี ไม่เสียดอกเบี้ย เงินจำนวนนี้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหลักของกลุ่มฯ

การระดมทุน/การระดมหุ้น

ในช่วงจัดตั้งกลุ่มทำผ้าบาติก สมาชิกทั้งหมด 10 คน ลงทุนคนละ 200 บาท สำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำผ้าบาติก

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เครื่องจักรเย็บผ้า จำนวน 3 เครื่อง
2. เทียน (Wax Writing)
3. จักรเย็บ
4. พู่กันไม้
5. โซเดียมซิลิเกต
6. กรอบสำหรับขึงผ้า
7. เต้าไฟฟ้า
8. กะละมังสำหรับต้มน้ำลอกเทียน
9. สีสำหรับงานบาติก
 - สีทำบาติก Dylon ย้อมเย็น
 - สีทำบาติก พันท์ TM

บุคลากร

1. สมาชิกกลุ่มฯ จำนวน 10 คน
2. เจ้าหน้าที่ อบต. 2 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กลางปี 2545	-ประชาชนในตำบลมะลวนรวมกลุ่มทำผ้าบาติกจำนวน 10 คน แต่ด้วยยังขาดความรู้และความชำนาญในการทำผ้าบาติก จึงแต่งตั้งสมาชิกทุกคนให้มีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะเป็นคณะกรรมการกลุ่มฯ และจัดทำเอกสารไปยัง อบต.มะลวน เพื่อขอความช่วยเหลือด้านความรู้และวัสดุอุปกรณ์ในการทำผ้าบาติก	-อบต.มะลวน/สมาชิกกลุ่มทำผ้าบาติก
2545	-คณะผู้บริหาร อบต. สนับสนุนเครื่องจักรเย็บผ้าจำนวน 3 เครื่องให้กับกลุ่มฯ -อบต.มะลวนประสานงานกับวิทยากรในการจัดฝึกอบรม และติดต่อประสานงานยังหน่วยงานต่างๆ	-อบต.มะลวน/ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนและกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 11/ประชาชนในตำบล
2545	-สมาชิกทั้งหมด 10 คน ลงทุนคนละ 200 บาท สำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำผ้าบาติก -เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มฯ	-อบต.มะลวน/สมาชิกกลุ่มฯ/ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
2545	-เจ้าหน้าที่จากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 11 ให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มฯ -ดำเนินการผลิตและจัดจำหน่าย	-อบต.มะลวน/กรมพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 11
2547	-กลุ่มฯ กู้ยืมเงินจากกองทุนออมทรัพย์ จำนวน 8,000 บาท โดยมีกำหนดส่งคืน ภายใน 6 เดือน เสียดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาทต่อเดือน และกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน เป็นเงิน 13,000 บาท โดยมีกำหนดส่งคืน ภายใน 1 ปี ไม่เสียดอกเบี้ย เงินจำนวนนี้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหลักของกลุ่มฯ	-อบต.มะลวน/กลุ่มทำผ้าบาติก

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

-วิทยากรจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนและกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 11

-อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำผ้าบาติก การออกแบบลวดลายในรูปแบบต่างๆ ตามความต้องการของตลาด

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

ประชาชนในตำบลมะลวนบางกลุ่มมีความต้องการประกอบอาชีพเสริมทำผ้าบาติก แต่ยังขาดความรู้ ความชำนาญ และอุปกรณ์ในการผลิตผ้าบาติกและตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป

หลังการดำเนินการ

กลุ่มทำผ้าบาติกจำนวนสมาชิกทั้งหมด 10 คน ได้รับการฝึกอบรมเทคนิคลดเวลาการทำผ้าบาติกจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ทำให้กลุ่มฯ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยปัจจุบันสมาชิกทำการผลิตผ้าบาติกได้เฉลี่ยวันละ 3 ชั่วโมง สามารถผลิตได้ 3-4 ผืน และจะนำผ้าบาติกมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป และสำหรับการจัดจำหน่ายสินค้านั้น ส่วนใหญ่ลูกค้าเป็นหน่วยงานราชการและประชาชนในตำบลมะลวนซึ่งจะสั่งตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูปไว้ล่วงหน้า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มฯ สามารถจำหน่ายได้เดือนละ 100 ชิ้นส่งผลให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นเดือนละประมาณ 3,000 บาท/เดือน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัสดุ	1. ทำเอกสารขอกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านหรือสนับสนุนไปยังกรมพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 11
2. สมาชิกกลุ่มฯ ขาดความรู้ ความชำนาญในการทำผ้าบาติก	2. อบต.มะลวนประสานงานไปยังกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 11 และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน(กศน.) เพื่อเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมสมาชิกภายในกลุ่ม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของผู้บริหารในการตั้งใจที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น
2. การสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ระหว่าง อบต.มะลวนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชาวบ้าน โดยเฉพาะชาวบ้านที่ทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน
3. การจัดการฝึกอบรมทำให้สมาชิกภายในกลุ่มมีความชำนาญเชี่ยวชาญมากขึ้น

บทเรียน

การทำงานต้องมีการทำงานเป็นทีมเพื่อให้เกิดความสามัคคีจึงสามารถประสบความสำเร็จและต้องมีการประมาณดำเนินการอย่างเพียงพอ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การดำเนินการของชุมชน คือ การส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำให้กับกลุ่มสมาชิกทำให้เกิดความสามัคคี ตลอดจนการมีส่วนร่วมและมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่สนใจในการจัดทำกิจกรรมลักษณะเดียวกับ อบต.มะลวน คณะผู้บริหาร อบต.มะลวนพร้อมที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความพร้อมของงบประมาณ ภาวะความเป็นผู้นำของผู้นำกลุ่ม และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายวรวิทย์ สุนทรทัต
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลมะลวน
ที่อยู่ : หมู่ที่ 5 ตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ : (077) 268-583

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 5 ตำบลมะลวน อำเภอฟนพน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84130
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	78 ตารางกิโลเมตร 3,688,960.74 บาท (งบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	6,046,291.84 บาท (งบประมาณ 2544)
จำนวนประชากร	7,857 คน
จำนวนครัวเรือน	2,458 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	75,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลมะลวน เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอฟนพน เดิมชื่อมะลิวัน ต่อมามีการเรียกชื่อเป็นมะลวน หมายถึง ป่าต้นมะลิ สมัยหนึ่งประชาชนในตำบลมะลวนเรียกชื่อตำบลว่า บ้านคูแพรก ซึ่งหมายถึง คลองที่ไหลผ่านบ้านมะลวน พอมาถึงโค้งแยกไปทางเหนือ ทางใต้ และทางตะวันออก เป็นสามทางจึงเรียกว่า คูแพรก ตำบลมะลวนในปัจจุบันมีความเจริญมากขึ้น มีถนนสายเอเชียตัดผ่าน มีสถานที่ราชการ คือ สถานีวิทยุบำรุงพันธุ์สัตว์สุราษฎร์ธานี ศูนย์วิทยุบำรุงพันธุ์กอบิน และสถานีนอนาพย์ เป็นต้น